

*Діканов Юрій Андрійович,
магістр 6 курсу
Колісник Алла Вікторівна,
к.геогр.н., доцент кафедри екології та охорони довкілля
Одеського державного екологічного університету, м.Одеса*

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МІСТА ЧОРНОМОРСЬК

Сучасний розвиток туризму, його перетворення на суспільно-значимий соціально-економічний феномен обумовлює особливу актуальність проблем ефективної організації туристичної діяльності і використання туристичних ресурсів. Стратегічна мета розвитку туризму в Україні полягає: у створенні конкурентоздатного на внутрішньому і світовому ринках національного туристичного продукту, здатного з максимальною повнотою задовольнити потреби населення України; розширенні внутрішнього туризму і постійного зростання в'їзного туризму; у забезпеченні на цій основі комплексного розвитку туристичних центрів і курортних територій; збереженні і відтворенні природного середовища і історико-культурної спадщини. основна мета зробленої роботи : дослідження і аналіз туристських ресурсів міста Чорноморськ.

Об'єкт дослідження – сукупність природних, історичних, археологічних, рекреаційно-оздоровчих і культурних ресурсів міста Чорноморськ. Одеський регіон вважається одним з провідних туристсько-рекреаційних центрів України. Основними природними рекреаційними ресурсами області є лікувальні грязі і ропа лиманів, піщані пляжі і мінеральні води. По багатству і різноманітності природних лікувальних ресурсів, а також по кількості курортно-оздоровчих установ регіон займає третє місце в Україні після Автономної Республіки Крим і Львівської області. Чорноморськ (до 18 лютого 2016 р. Іллічівськ) - молодий і перспективний місто-курорт по праву вважається перлиною одеського узбережжя.

Іллічівськ - невелике місто в 30 км від Одеси. Незважаючи на маленьку площу, Іллічівськ має велике значення для нашої країни. По-перше, тут знаходиться морський порт, який входить в трійку найбільших портів України, а по-друге, це один з курортів узбережжя, що найшвидше розвиваються. Іллічівськ входить в п'ятірку найперспективніших міст України. Багато Одеситів їдуть відпочивати саме сюди. Пляжі Іллічівська єдині в країні, кожен сезон, з 2010 р., підтверджують право піднімати Блакитний прапор. Це знак міжнародного сертифікату якості, що гарантує чистоту безпеку і зручність пляжів для відпочинку. Тому, з травня по вересень 70-тисячне місто збільшує чисельність населення мінімум втричі. Місто готове до прийому туристів круглий рік. Послуги з розміщення надають готелі Іллічівська, хостели, міні-готелі. У місті для зручності гостей працюють розвинені мережі супермаркетів, торгові центри споживчих товарів, аптеки, поліклініка, лікарня, безліч невеликих приватних магазинів, різноманітні кафе, ресторани.

У якості вихідної інформації для дослідження були використані такі показники як: кількість іноземних (в'їзних) відвідувачів; кількість зарубіжних (виїзних) відвідувачів; кількість внутрішніх туристів; кількість екскурсантів; середня тривалість перебування туристів; показники середньодобових витрат відвідувача протягом поїздки; обсяг туристського споживання; кількість суб'єктів в галузі туризму; коефіцієнти завантаження засобів розміщення, а також дані стосовно кількості колективних засобів розміщення по містах та районах області і кількості розміщених осіб у колективних засобах розміщення по районах області за 2013 та 2016 роки, яка була надана Головним Управлінням статистики в Одеській області. Для оцінки рекреаційно-туристичного потенціалу міста Чорноморськ застосована Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності. Ця Методика розроблена відповідно до Закону України "Про туризм", Методика визначає систему показників, єдиних за змістом та порівнянних на всіх рівнях державного управління в Україні та на міжнародному рівні, що характеризують обсяги туристичної діяльності та вплив туризму на економіку країни (регіону).

Аналіз кількості колективних засобів розміщення по адміністративно-територіальним одиницям Одеської області за 2013 та 2016 роки показав, що найбільше колективних засобів розміщення функціонувало в Овідіопольському (в 2013 р. – 110, в 2016 р. – 112) та в Білгород-Дністровському (в 2013 р. – 100, в 2016 р. – 80) районах Одеської області.

На рис. 1-2 графічно представлений розподіл показника кількості фактично розміщених осіб у колективних засобах по районах Одеської області за 2013 та 2016 рр.. Аналізуючи зміну показника кількості фактично розміщених осіб у колективних засобах по районах області слід відмітити, що у 2013 р. найбільша кількість розміщених осіб спостерігалась в Овідіопольському (44%), а найменша в Тарутинському (1%) районах. У 2016 р. найбільша кількість розміщених осіб спостерігалась також в Овідіопольському (33%), а найменша – в Кодимському (1%) та Іванівському (0%) районах.

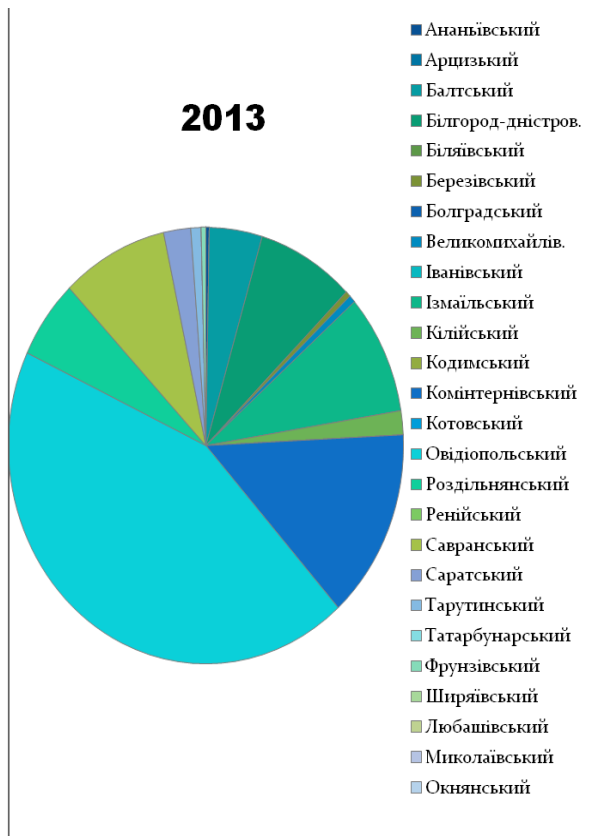

Рисунок 1 – Кількість фактично розміщених осіб у колективних засобах розміщення по районах Одеської області за 2013 р.

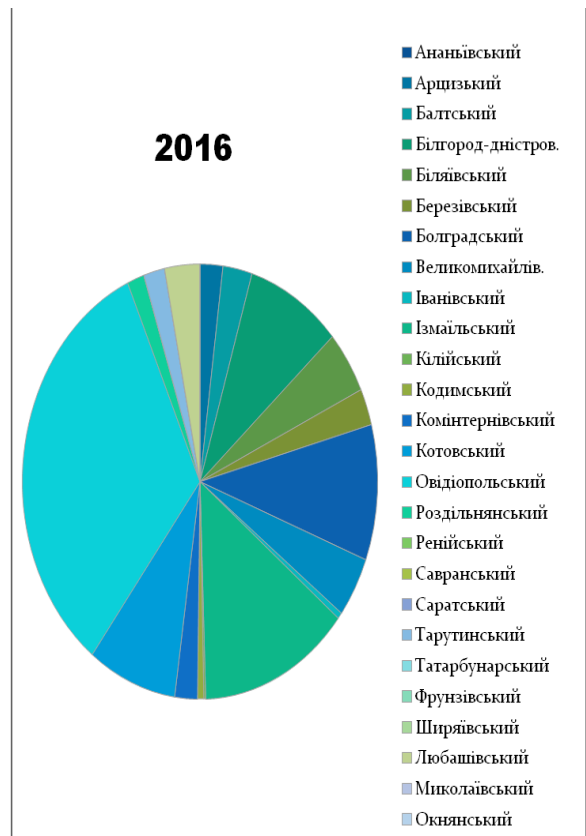

Рисунок 2 – Кількість фактично розміщених осіб у колективних засобах розміщення по районах Одеської області за 2016 р.

На основі Методики Розрахунку обсягів туристичної діяльності були виконані розрахунки таких показників як середня тривалість перебування туристів у регіоні дослідження (Т), споживчі витрати відвідувача (туриста) (В), середньодобові витрати одного туриста протягом поїздки (B^D).

$$T = \frac{\text{Кількість ночівель (туро – днів; ліжко – днів; людина – днів)}}{\text{Кількість туристів}} \quad (1)$$

$$B = \frac{eB_{ocn}}{eB_{доп}} \quad (2)$$

Споживчі витрати відвідувача (туриста) (В) складаються з основних (добових) (B^{ocn}) і додаткових витрат ($B^{доп}$).

$$B = \frac{eB_{ocn}}{eB_{доп}} / t \quad (3)$$

Середньодобові витрати одного туриста протягом поїздки (B^D) визначаються як середня арифметична величина, t – тривалість поїздки (днів).

Таблиця 1 – Результати розрахунку обсягів туристичної діяльності у місті Чорноморськ.

Показник	2013 р	2014 р	2015 р	2016 р
Середня тривалість перебування туристів	16 днів	6 днів	4 днів	8 днів
Споживчі витрати відвідувача	19,2 тис.грн./рік	36 тис.грн./рік	57,12 тис.грн./рік	60,48 тис.грн./рік
Середньодобові витрати одного туриста протягом поїздки	526 грн.	986 грн.	1565 грн.	1657 грн.

Аналізуючи результати розрахунку обсягів туристичної діяльності у місті Чорноморськ (Одеська область) за 2013-2016 роки, слід відмітити, що середня тривалість перебування відвідувачів (туристів) змінювалася з 16-ти днів відпочинку в 2013 р. до 8-ми – в 2016 р., тобто відмічається чітка тенденція до зменшення даного показника, що може пояснюватися зниженням фінансової спроможності населення до задоволення туристичних потреб. При цьому показники споживчих витрат рекреантів та середньодобових витрат одного туриста протягом поїздки зростають відповідно – з 19,2 до 60,48 тис.грн./рік; – з 526 до 1657 грн. Можна зробити висновок, що зменшення середньої тривалості перебування рекреантів, пов'язано зі зростанням необхідних середньодобових туристичних витрат у м.Чорноморськ Одеської області.